

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	57/2021	26.11.2021

ST 57/2021 NP-2021-57 Skjækra landskapsvernområde – søknad om oppføring av sikringsbu ved Nåvasshytta – Snåsa fjellstyre

Dokumenter i saken:

1. NP-2021-57 vedlegg 1 - Søknad - oppføring av sikringsbu ved Åsvatnet 1 Nåvasshytta - Snåsa fjellstyre 271021
2. NP-2021-57 vedlegg 2 - Søknad - situasjonsplan ny sikringsbu Nåvasshytta - Snåsa fjellstyre 271021
3. NP-2021-57 vedlegg 3 - Søknad - situasjonsplan ny Nåvasshytta og nytt uthus - Snåsa fjellstyre 271021
4. NP-2021-57 vedlegg 4 - Søknad - byggetegninger ny sikringsbu Nåvasshytta - Snåsa fjellstyre 271021

Søknad

Snåsa fjellstyre søker i brev datert 27. oktober 2021 om å få oppføre ei sikringsbu i tilknytning til sin utleiehytte Åsvatnet 1 Nåvasshytta med Gnr/Bnr/Fnr 80/1/32 i Snåsa kommune. Nåvasshytta ligger i Skjækra landskapsvernområde. Nåvasshytta er søkt revet og oppført på nytt (gjelder både hytte og uthus), se sak ST 56/2021. Sikringsbu vil bli på 12,1 m² BYA (se fig. 1 vedlegg 4). Ny hytte og nytt uthus vil bli på til sammen 80,0 m² hvis nasjonalparkstyret går inn for fungerende nasjonalparkforvalters innstilling til vedtak i sak ST 56/2021.

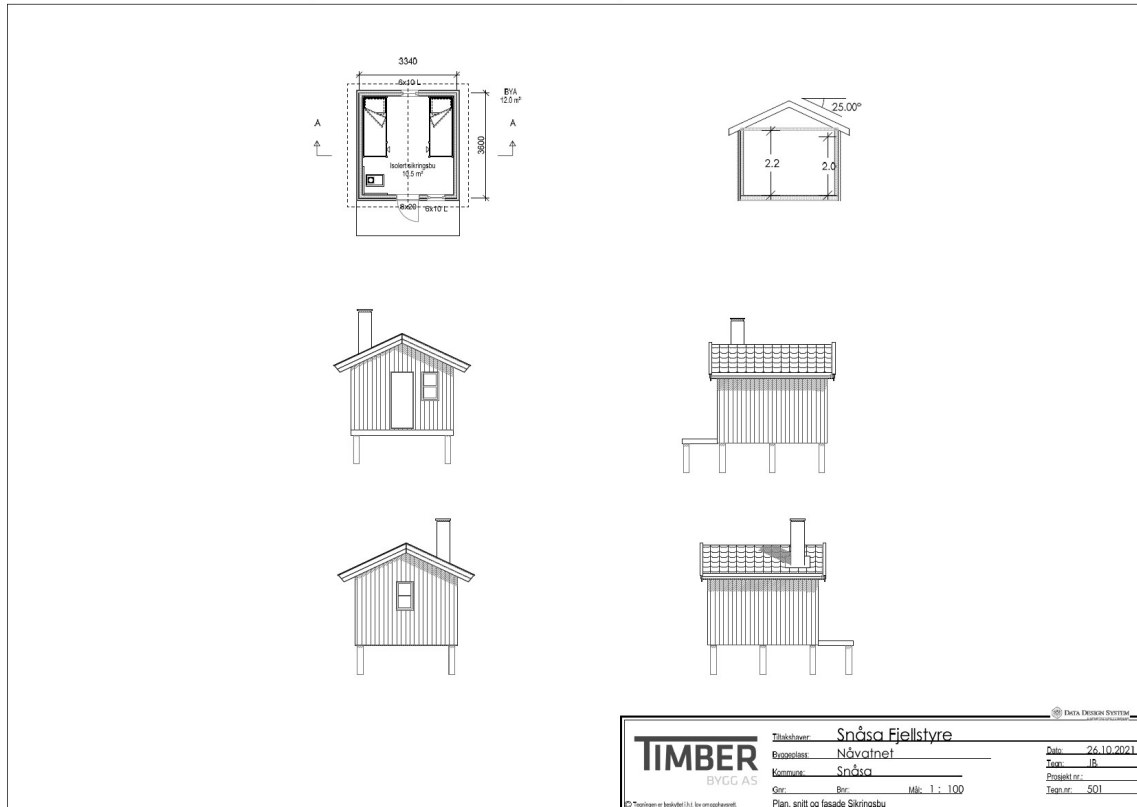

Fig. 1: Tegninger av ny sikringsbu ved hytte Nåvasshytta Åsvatnet 1 i Snåsa kommune

Fig. 2: Situasjonsplan som viser plassering av hytte og uthus som skal rives og plassering av ny hytte og nytt uthus i forhold til dagens – Nåvasshytta Åsvatnet 1 i Snåsa kommune.

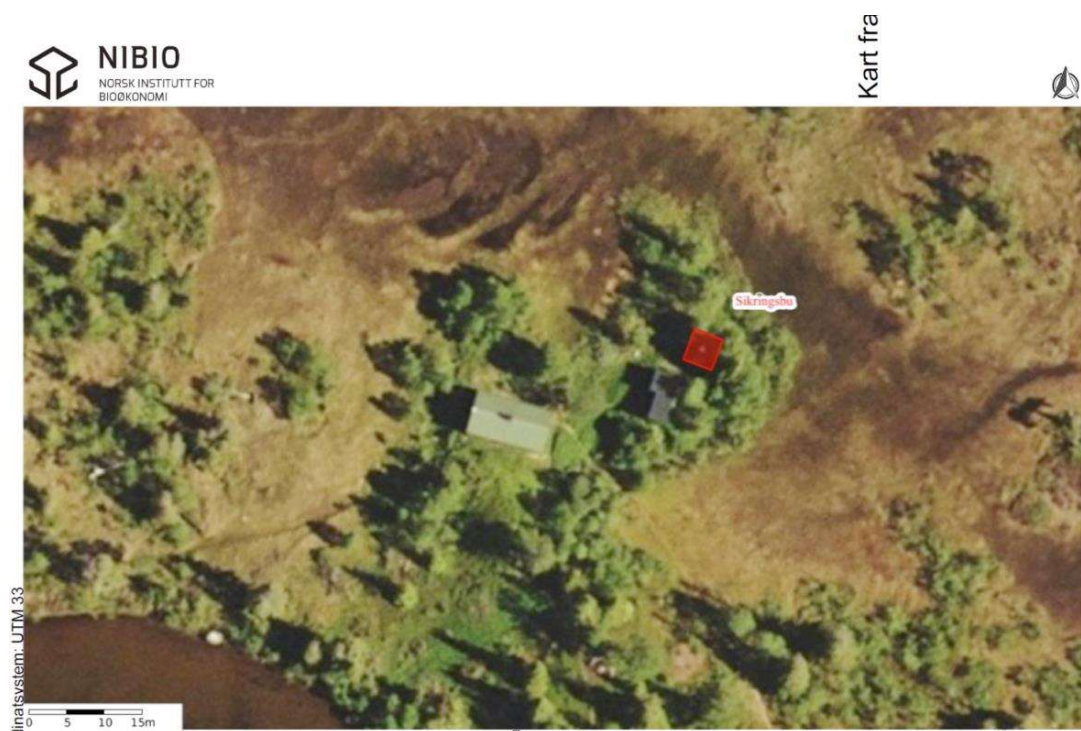

Fig. 3: Situasjonsplan som viser plassering av sikringsbu i forhold til eksisterende hytte og uthus – Nåvasshytta Åsvatnet 1 i Snåsa kommune.

Bakgrunn

I forskjellige saker der det har vært avvik mellom dispensasjon gitt av nasjonalparkstyret og faktisk bygningsmasse har den gjennomgående forklaringen fra hytteeierne på hvorfor bebygd areal (BYA) har blitt større enn hva dispensasjonen ga tillatelse til, vært at utvendig svill og/eller utvendig reisverk er benyttet som utgangspunkt for antall m². Dermed kommer utlekting og bordkledning i tillegg. Dette praksisen oppgis å være standard praksis, og samme mål oppgis i søknader til kommunene og for så vidt i søknader til nasjonalparkstyret. Dette begrunnes med at valg av leverandør og løsning (f.eks. stående eller liggende kledning) på ytterkledning ikke skal være av betydning. Veileder fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sier at for beregning av BYA tas mål av ytterveggs utside. Det er tydeligvis forskjellige oppfatninger om dette betyr utvendig svill/reisverk eller utvendig kledning. Veileder sier ingenting om dette betyr med eller uten kledning. Snåsa fjellstyre fikk erfare dette i forbindelse med tilsyn av byggesak der Statens naturopsyn var og kontrollmålte fjellstyrets hytte oppi Ryplia. Dette er redegjort for av nasjonalparkstyret når det i etterkant ble gitt tillatelse til utvidelse av hytta og oppføring av platting i brev datert 10. mars 2021.

Dispensasjoner gitt i byggesaker frem til dags dato må med bakgrunn i dette benytte utvendig svill/utvendig reisverk som utgangspunkt for oppmåling av bebygd areal (BYA) på bygninger. For fremtidige byggesaker må det gå tydelig frem av dispensasjonen hvordan areal av bygningene skal måles, og dette må inn i forvaltningsplanene.

Målene på tegningene av sikringsbua som er lagt ved søknaden fra Snåsa fjellstyre er utvendig svill/utvendig reisverk, og de 12,1 m² som oppgis som areal for sikringsbua er også trolig utvendig svill. Frem til ny forvaltningsplan er ferdigstilt, og har avklart om det er utvendig svill/utvendig reisverk eller utvendig bordkledning det skal tas utgangspunkt i ved oppmåling av areal for bygninger tar fungerende forvalter utgangspunkt i utvendig svill/utvendig reisverk ved behandling av byggesaker.

Verneformål

Skjækra landskapsvernområde har til formål å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap. Fjellskogen innover mot Skjækerfjella og i tilknytning til liser og bekkedaler, samt den særegne vegetasjonen i den sørvendte lia mot Grønlihø, er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Hjemmelsgrunnlag:

Området skal vernes mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Oppføring av nye bygninger eller anlegg, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering o.l. i Skjækra landskapsvernområde er i utgangspunktet forbudt, jf. verneforskriftens § 3, punkt 1.1 *Inngrep i landskapet*. Opplistingen i verneforskriftens § 3, punkt 1.1. er ikke uttømmende. De spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriftens § 3, punkt 1.3 gir ingen hjemmel for å innvilge dispensasjon fra verneforskriften for oppføring av nye bygninger i landskapsvernområdet. Søknad om oppføring av nye bygninger må behandles etter naturmangfoldlovens § 48 *dispensasjon fra vernevedtak*, jf. verneforskriftens § 4 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*.

Begrunnelse

Verneforskriften hjemler ikke oppføring av nye bygninger i landskapsvernområdet, slik at den delen av søknaden som omhandler oppføring av nye bygninger må vurderes opp mot naturmangfoldlovens § 48. For at søknaden kan vurderes etter nml. § 48 kan ikke tiltaket stride mot vernets formål og det kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Det søkes om oppføring av sikringsbu, noe som vil være

en helt ny bygning i landskapsvernområdet. Dette medfører at den samlede bygningsmassen i form av antall bygninger og areal nedbygd vil øke, noe som vil øke fotavtrykket av bygninger i verneområdet. Imidlertid er Nåvasshytta ei utleiehytte som allmennheten kan låne og benytte.

Krav til sikringsbu/reservebyggverk for utleiehytter er ikke tydelig angitt i byggeforskrifter fra 1985 til i dag. Behov for sikringsbu må derfor vurderes i hvert enkelt tilfelle ut fra følgende, ref. Teknisk Forskrift 2017 (TEK17): *«Byggverk som boligbrakker og overnattingssteder som ligger avsides, og hvor en må forutsette rømning til det fri, må ha reservebyggverk som kan brukes til overnatting i tilfelle brann, når det ikke finnes annet egnet byggverk i nærheten».*

Fjellhytter (utleie) ligger jfr. inndeling i risikoklasser (TEK17) i en gråsone mellom fritidsbolig og overnattingssted. Det er derfor ikke entydig at enhver fjellhytte må ha sikringsbu. Behov for sikringsbu må derfor vurderes i hver enkelt hyttes tilfelle av eier. En slik risikovurdering må blant annet bygge på momenter som avstand til vegforbindelse, klimatiske forhold, mulighet for å kontakte hjelp (mobildekning) og avstand til nærliggende nabohytter. Fjellstyret har gjennomgått de enkelte hyttene og behovet for sikringsbu. For Nåvasshytta har fjellstyret konkludert med at behovet for sikringsbu er stort. Dette er begrunnet i stor avstand fra vei og nabohytter, ingen mobildekning ved hytta, hardt vinterklima og stor utleie vinterstid.

Det står både hytte og uthus der i dag, og en økning av antall bygninger vil isolert sett kunne medføre noe begrenset negativ effekt for verneformålet og verneverdiene. Imidlertid er behovet for sikringsbu knyttet til utleiehytte, og vil ikke skape presedens ovenfor private fritidshytter. Sikringsbua skal ikke fungere som et anneks for hovedhytta, og vil ikke kunne leies ut i tillegg til hovedhytta. Dette betyr at oppføring av ei sikringsbu ikke vil medføre økt samlet belastning med bakgrunn i økt ferdsel, men oppføringen av sikringsbu vil øke fotavtrykket fra bygninger. Den begrensede negative effekten på verneformålet og verneverdiene må vurderes opp mot behovet for sikringsbu. Forvaltningsplanen for Skjækra landskapsvernområde sier at det skal stilles særskilte krav til søker for å dokumentere behovet for oppføring av nye bygninger. Søker har dokumentert, gjennom en brannteknisk vurdering av utleiehyttene utført av Norconsult, samt egne vurderinger at behovet for sikringsbu ved Nåvasshytta er stort. Oppføring av sikringsbu vil ha begrenset negativ effekt på verneformålet og verneverdiene, og dette må vurderes opp mot behovet for sikringsbu. Etter fungerende nasjonalparkforvalters vurdering er behovet for sikringsbu viktigere enn den begrensede negative effekten tiltaket vil ha på verneformålet og verneverdiene. Søknaden kan derfor behandles etter naturmangfoldlovens § 48 i naturmangfoldloven.

Forvaltningsplanen for Skjækra landskapsvernområde sier at det kan tillates at fritidshytte og uthus/anneks kan være inntil 80 m² bebygd areal (BYA), jf. Norsk standard 3940. For utleiehytter er det ikke nedfelt noen retningslinjer knyttet til bebygd areal. Dette, samt sikringsbu, vil være tema nå under revideringen av forvaltningsplanen for Skjækra landskapsvernområde. I forbindelse med behandlingen av avvikssakene høsten 2020 og frem til nå i 2021 har det blitt avdekket en smule forvirring rundt utgangspunktet for oppmåling av bebygd areal. I forbindelse med tilsyn utført av Statens naturoppsyn har det blitt tatt utgangspunkt i utvendig bordkledning, mens tegninger som er lagt ved de forskjellige søknadene er det tatt utgangspunkt i utvendig svill og/eller utvendig reisverk ved beregning av antall m². Dermed kommer utlekting og bordkledning i tillegg. Denne praksisen oppgis å være standard praksis, og samme mål oppgis i søknader til kommunene og for så vidt i søknader til nasjonalparkstyret. Fram til at revidert forvaltningsplan avklarer dette, anbefaler forvalter at det tas utgangspunkt i utvendig svill/utvendig reisverk ved behandling av byggesaker. Vedlagte tegninger tar utgangspunkt i utvendig svill når mål oppgis.

I forbindelse med behandling av søknad om nye bygninger skal det legges vekt på om hvorvidt bygningen vil påvirke landskapets art eller karakter. Et nytt bygg må vurderes opp mot byggets størrelse og plassering, terrengform og vegetasjonssammensetning på det aktuelle stedet, bl.a. med

tanke på eksponering. Ny sikringsbu vil bli plassert i tilknytning til eksisterende bygninger, dog i forsvarlig avstand i tilfelle brann (se fig. 2 og 3).

Med bakgrunn i nasjonalparkstyrets tidligere vedtak i saker om avvik mellom dispensasjoner og faktisk bygningsmasse knyttet opp mot oppmåling av areal, forvaltningsplanen for Skjækra landskapsvernområde, og søkers søknad anser fungerende nasjonalparkforvalter at kravet til kunnskapsgrunnlag i nml § 8 som oppfylt. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Med bakgrunn i vurderingene rundt § 8 tillegges § 9 liten vekt i denne saken.

Gjennomføringen av tiltaket vil øke antall bygninger i landskapsvernområdet og ved hyttetomt Åsvatnet 1 Nåvasshytta, og vil medføre noe økt belastning for området i form av fotavtrykk, jf. nml. § 10 om samlet belastning. Imidlertid er tiltaket knyttet opp mot utleiehytte, og sikkerheten til leietakere, og vil ikke skape presedens for fritidshytter. Ut fra de opplysninger som foreligger, vil ikke tiltaket medføre nevneverdig skade på naturmangfoldet. Skulle det likevel oppstå skader som må rettes, skal kostnadene bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11. Når det gjelder vurderinger om dette er en miljøforsvarlig metode, jf. § 12 i nml., vises det til at bygningsavfall som ikke kan benyttes til ved skal fraktes ut av landskapsvernområdet og leveres på godkjent avfallsdeponi.

Forvalters tilrådning

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, jf. § 4 i verneforskriften for Skjækra landskapsvernområde fastsatt ved kongelig resolusjon av 17. desember 2004, har nasjonalparkstyret fattet følgende vedtak:

- Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gis Snåsa fjellstyre tillatelse til oppføring av ny sikringsbu på maksimum 12,1 m² ved hytte Åsvatnet 1 Nåvasshytta med Gnr/Bnr/Fnr 80/1/32 i Snåsa kommune.
 - Sikringsbua på 12,1 m² skal være i tråd med vedlagte byggetegninger (se fig. 1).
 - Målene av hytta er utvendig svill/utvendig reisverk.
 - Bygningsavfall som ikke kan benyttes til ved skal fraktes ut av landskapsvernområde og leveres på godkjent avfallsdeponi.
- Sikringsbua skal plasseres i terrenget som vist i vedlagt situasjonsplan (se fig. 3).
- Når sikringsbua er ferdig oppført, skal det sendes inn minimum tre bilder fra tre forskjellige vinkler av bygningen til nasjonalparkstyret.
- Søker må påberegne seg at det vil bli gjennomført tilsyn for å kontrollere at vilkårene i dispensasjonen er fulgt
- **Tiltaket skal godkjennes/vurderes av Snåsa kommune i forhold til plan- og bygningslov. Kopi av den skriftlige godkjenningen/vurderingen skal sendes Blåfjella-Skjærkjella-Lierne nasjonalparkstyre.**